

The Correct Judgment

"Abbba, can you please help me with this week's parasha?"
 "My pleasure, Chaim. What is the subject?"

"*Edim zommemim* (plotting witnesses)."
 "That is a very difficult *sugya* (subject), Chaim."

"Let me see if I have the facts straight. Two witnesses come to Beis Din and testify that Reuven deliberately killed a Jew. The *dayanim* (judges) carry out the entire judgment process including the interrogation of the witnesses, accepting any other evidence, deliberation, and handing down the final decision based upon the majority. Reuven is convicted. Suddenly, two new witnesses enter and say that the first two witnesses could not have seen the alleged murder. Why? Because they were together with the second witnesses in a different place on the day of the alleged murder."

"So far, so good, Chaim."
 "Now, we have two sets of witnesses whose testimony contradicts each other. Whom do we believe? The first set who claims there was a murder, or the second set who claims the first set are liars?"

"And the answer is..."

"The Torah tells us to believe the second set. This appears to be in the category of '*chukim*' – laws that we are not capable of understanding. Why should one set have more believability than the other? To make it even more puzzling, the first set of witnesses then receives a punishment that is unparalleled in the entire Torah – '*ka'asher zomam*'. The Beis Din administers to them the exact same punishment that they tried to give to the defendant, Reuven. In our case of the alleged murder, they are killed!"

"Correct."

"It is difficult to understand the Chumash; however, the Gemora (Makkos 5b) says something even more perplexing. If the Beis Din convicted and actually executed Reuven, and then only afterwards the second witnesses came and testified that the first witnesses were liars; then the second witnesses are not believed and we do not kill the first witnesses. This goes against our logical way of thinking. If the second witnesses are punished with '*ka'asher zomam*'

for only plotting to falsely convict Reuven, how much more so should they be punished when they actually succeeded in getting Reuven executed!"

"Chaim, I am impressed! You know the facts of this *sugya* very well!"

"Thank you Abba, but what is the answer?"

"The Ramban, in his commentary on the Chumash, gives us the proper outlook on this judiciary process called '*edim zommemim*'. The main point is that we cannot forget The Judge of the entire universe, Whose every word and law is true. He wrote this parasha of '*edim zommemim*' in the Torah. And He also judges (so to speak) in the Beis Din with the *dayanim*, as the verse states, 'In the midst of judges He shall judge' (Tehillim 82:1). He was the One Who decided to believe the second witnesses. The depth of the truth of this din is unfathomable to the

human mind; however, the Ramban gives us some insight. Hashem will not let an innocent defendant die, as the verse states, 'The wicked one watches the righteous, and seeks to slay him. Hashem will not leave him in his hand, nor let him to be condemned when he is judged.' (Tehillim 37:32,33). He will also not allow these holy *dayanim* to spill innocent blood. Therefore, His *hashgacha* guides the events so that a second set

of witnesses come to Beis Din, save the innocent man, and punish the wicked plotters. However, if the Beis Din actually does execute the murderer, then we see that he truly was guilty! That is the *emmes!* The All Powerful Judge would not allow them to kill an innocent man! If He did not actually murder the victim, then Hashem would have saved him by guiding in the second set of witnesses before the execution. The fact that He allowed the murderer to be put to death shows that he was truly guilty."

"What a wonderful thought, Abba! Hashem is watching over all of us! He does not allow any harm to come to anyone unjustly. He protects the innocent defendant from dying and the *dayanim* from killing him. And if the defendant is truly guilty, he does not let the second set of witnesses (who are lying) arrive in time to acquit him and have the first witnesses executed! How deep and fair is His judgment!"

"*Emmes*, Chaim. May we all merit seeing Hashem's *emmes* and *hashgacha* as clearly as you do!"

"Amen!"

Kinderlach . . .

The Ramban's insight into the hashgacha of "edim zommemim" is a lesson for all of us. In our lives, we hope that we do not need to experience the drama of 'edim zommemim' in order to see, feel, and understand Hashem's protection and His Guiding Hand. He defends us when we are innocent, and allows us to suffer when necessary, in order to help us do teshuva and correct our ways. He is always judging us. We love You Hashem! You are always watching over us, and doing what is best for us!

Be a Builder

"Okay men, move forward. We offered peace terms to this city, but they did not accept. Now we are going to lay siege. Be careful not to cut down any fruit trees."

"But sir, this is war. Lives are at stake. Why must we worry about fruit trees at a time like this?"

"This is one of the 613 mitzvos in the Torah. It is logical. Why cut down a fruit tree? It will not make the city surrender sooner. Taking captives can force them to surrender, but chopping trees will not. It is just pointless destruction."

☪ ☪ ☪ ☪ ☪

"When you lay siege to a city ... do not destroy its trees ..." (Devarim 20:19). The Sefer HaChinuch relates that this mitzvah forbids senseless destruction of clothing, utensils, indeed anything. Why? The Torah wants us to love *tov* (goodness). This character trait is cultivated by building and bringing things to fruition. Pointless destruction is evil, and will distance us from the *tov*. Our great holy sages loved peace, were happy with another's goodness, and brought them close to Torah. They would not destroy even a single mustard seed. No so with the evil person. He is happy when he sees destruction. Thus, he destroys himself.

Kinderlach . . .

Hashem wants us to build the world, not destroy it. What is the best thing that we can build? A good soul. Destroying things also destroys our souls. It makes us destructive, which is a terrible middah (character trait). The next time you are thinking of throwing a rock, scratching a nice wooden table, or tearing the branches off a tree, think about this. When you destroy that thing, you are destroying a good middah in your soul also. Hashem wants us to build our souls, not destroy them.

והגדת לבנו

משפט צדק

"אבא, האם אתה יכול לעזור לי עם שיעורי הבית בפרשת שבוע?"
 "בשמחה, חיים. מה הנושא?"
 "עדים זוממים."
 "זוהי סוגיא קשה מאוד, חיים."
 "בוא נראה אם הבנתי את העניין: שני עדים מגיעים לבית הדין ומעידים שראובן רצח יהודי אחר במזיד. הדיינים מנהלים את המשפט כדין, כולל חקירת העדים, קבלת עדויות אחרות, דיון ומתן פסק דין על פי דעת הרוב. ראובן נידון למוות. פתאום, מופיעים שני עדים חדשים בבית הדין, ואומרים ששני העדים הראשונים לא היו יכולים לראות את מעשה הרצח, וזאת משום שהם היו אתם, עם שני העדים האחרים, במקום אחר ביום הרצח."
 "עד כאן הכל נכון, חיים."

"כעת, יש לנו שתי סיעות של עדים, שעדויותיהן סותרות זו את זו. למי עלינו להאמין? לסיעה הראשונה הטוענת שראתה את מעשה הרצח, או לסיעה השנייה, הטוענת שהסיעה הראשונה משקרת?"
 "והתשובה היא..."

"התורה אומרת לנו להאמין לסיעה השנייה. נראה שקביעה זו היא בגדר של חוק – הלכה שמחוץ להבנתנו. מדוע שנאמין לאחת יותר מאשר לחברתה? ומה שמזרז עוד יותר, הסיעה הראשונה נענשת בעונש שאין כדוגמתו בכל התורה – 'כאשר זמם': בית הדין מעניש אותם באותו עונש בדיוק שאותו ביקשו להביא על הנאשם, ראובן. במקרה שלנו, של רצח כביכול, הם נהרגים ע"י בית הדין!"
 "נכון."

"קשה להבין את הכתוב בחומש; אך הגמרא (מכות ה' ע"ב) אומרת משהו עוד יותר מתמיה. אם בית הדין אכן חייב את ראובן והוציאו להורג, ורק לאחר מכן באה קבוצת העדים השנייה והעידה שהעדים הראשונים שיקרו, אזי אין מאמינים להם, והעדים הראשונים אינם נהרגים. הרי זה בניגוד להגיון: אם קבוצת העדים הראשונה נענשת ב'כאשר זמם', כאשר רק קשרו קשר לגרום לחיובו בבית הדין באמצעות שקריהם, על אחת וכמה וכמה שיש להענישם כאשר אכן הצליחו במעשיהם וראובן אכן הוצא להורג!"
 "חיים, אני מלא התפעלות ממך! אתה מכיר את עובדות הסוגיא היטב!"

"תודה, אבא, אבל מה התשובה?"

"הרמב"ן, בפירושו על התורה, נותן לנו את הגישה הנכונה להבנת התהליך המשפטי שנקרא 'עדים זוממים'. הנקודה המרכזית היא שאל לנו לשכוח ששופט כל העולם, שדבריו ומשפטיו אמת, הוא שכתב את פרשת 'עדים זוממים' בתורה. והוא גם יושב בדין (כביכול) עם הדיינים, כפי שאומר הפסוק 'בקרבו אלוהים [דיינים] ישפוט' (תהלים פ"ב, א'). הוא שהחליט שיש להאמין לסיעת העדים השנייה. עומק האמת שבדין זה אינו נתפס ע"י המוח האנושי. אך הרמב"ן נותן לנו הבנה כלשהיא בעניין. ה' לא ניח

לאדם זכאי למות, כנאמר 'צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו. ה' לא יעזבנו בידו ולא ירשיענו בהשפטו' (תהלים ל"ז, ל"ב-ל"ג). הוא גם לא ירשה לדיינים הצדיקים לשפוך דם נקי. ולכן, השגחתו היא שסיבבה את הדברים כך שתגיע סיעת עדים שנייה לבית הדין, כדי להציל את הנאשם הזכאי, ולהעניש את העדים הזוממים הרשעים. אך אם בית הדין אכן הוציא את הרוצח להורג, אנו יכולים לראות שהוא אכן היה אשם! זוהי האמת! השופט העליון ביותר לא היה מניח להם להרוג אדם חש מפשע! אם אכן הוא לא היה הרוצח, אזי ה' היה מצילו ע"י הבאת סיעת העדים השנייה לבית הדין לפני ההוצאה להורג. העובדה שהנאשם אכן הוצא להורג מוכיחה שהוא היה אכן אשם."

"איזו מחשבה נפלאה, אבא! ה' משגיח על כולנו! הוא לא ניח לשום נזק לבוא על מישהו שלא בצדק. הוא מגן על הנאשם החף מפשע ממוות, ועל הדיינים – מהריגתו. ואם הנאשם אכן אשם, הוא לא ניח לסיעת העדים השנייה – הסיעה השקרנית – להגיע בזמן כדי שהוא יצא זכאי והעדים הראשונים יוצאו להורג! כמה עמוק והוגן הוא משפטו יתברך!"

"אמת, חיים. יהי רצון שמזכה לחזות באמתו של ה' ובהשגחתו בבהירות שבה אתה רואה אותם!"
 "אמן!"

ילדים יקרים...

הבנתו של הרמב"ן בנוגע להשגחת ה' בעניין עדים זוממים מכילה לקח עבור כולנו. אנו מקווים שלא נדקק לחוויה הדרמטית של עדים זוממים כדי לראות, לחוש ולהבין את ידו המכוונת והמגנה של ה'. הוא מגן עלינו כאשר אנו חפים מפשע, ומאפשר לייסורים לבוא עלינו כפי הצורך כדי לעזור לנו לחזור בתשובה ולתקן את מעשינו. הוא תמיד שופט אותנו. אנו אוהבים אותך, ה'! אתה תמיד משגיח עלינו ועושה מה שטוב עבורנו!

להיות מן הבונים

"כולם להתחיל להתקדם! קראנו אל יושבי העיר הזאת לשלום, אולם הם לא נענו להצעותינו. עכשיו אנחנו עומדים להתחיל במצור. הזהרו לא לכרות שום עצי פרי."
 "אבל אדוני המפקד, זוהי מלחמה. זו שאלה של חיים ומוות. מדוע עלינו לחשוב על עצי פרי בשעה קשה זו?"
 "זוהי אחת מ-613 המצוות שבתורה, והיא מאד הגיונית. מדוע לכרות עץ פרי? האם זה יחיש את כניעת העיר? לכידת שבויים תכריח אותם להכנע אולם לא כריתת עצים. זהו הרס חסר טעם."

סג סג ✪ סג סג

"כי תצור אל עיר... לא תשחית את עצה..." (דברים כ', י"ט). ספר החינוך מסביר שמצוה זו אוסרת השחתה לחינם של בגדים, כלים, ובעצם, כל דבר שהוא. למה? התורה רוצה שנאהב את הטוב. מידה זו מתפתחת על ידי בניה והבאת דברים לידי סיומם. הרס ללא סיבה או תועלת הינו רע וירחיק אותנו מן הטוב. חז"ל הקדושים אהבו שלום, שמחו בטובתם של אחרים וקרבו אותם לתורה. הם לא השחיתו אפילו גרגר חרדל אחד. לא כך נוהג אדם רע ומושחת. הוא שמח בראותו הרס וחורבן ובכך הוא הורס את עצמו.

ילדים יקרים...

ה' רוצה שנבנה את העולם ולא שנחריב אותו. מה הדבר הטוב ביותר שאנו יכולים לבנות? נשמה טובה. אם הורסים דברים זה הורס גם את הנשמה. זה גורם לנו להיות הרסנים וזו מידה גרועה מאד. בפעם הבאה כשאתם עומדים לזרוק אבן, לשרוט שולחן עץ יפה או לשבור ענף מעץ, חשבו על הדברים. כשאתם הורסים את החפץ ההוא, אתם גם הורסים מידה טובה בתוך הנשמה שלכם. ה' רוצה שנבנה את נשמותינו, ולא שנהרוס אותן.